

*Олександрійська міська централізована бібліотечна система
Центральна дитяча бібліотека ім. Ю.Гагаріна*

ІСТОРІЯ

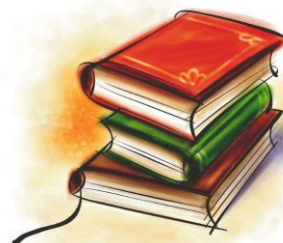
центральної дитячої бібліотеки
центральної дитячої бібліотеки

імені Ю. Гагаріна
імені Ю. Гагаріна

2007

*"Колыбель моя в
библиотеке"
Шарль Бодлер*

Олександрія! Більше 350-ти років налічує це місто, розташоване на берегах річки Інгулець та його притоки – річки Березівка. З давніх давен славиться своїми історичними подіями та людьми, які увіковічені в його пам'яті. В архітектурі міста залишилися старовинні будівлі, які прикрашають місто. Виростають нові, потопуючи в зелені садів та парків. Змінюється обличчя міста, змінюються покоління людей.

Та дитяча бібліотека, яка знаходиться зараз в центрі міста, добре знайома декільком поколінням олександрійців.

Так, перші читачі бібліотеки встигли вирости і навіть постаріти, адже вони переступили її поріг в перші повоєнні роки.

З чого починається бібліотека? Звичайно ж, з першої книги, з першого безмірно відданого своїй справі бібліотекаря.

Ми намагаємося по зернятку відтворити минуле, згадати тих, хто став творцями дитячої бібліотеки в м. Олександрії, тих, хто був і залишається її гордістю і славою.

Ми вдивляємося в історію. Сторінки минулого, неначе пожовклі листи альбому, розкриваються перед нами.

Доля бібліотеки тісно пов'язана з долею рідного міста.

З архівних даних про історію міста відомо, що в 1918 році за законом НКО було створено районну бібліотеку для дорослих з дитячим відділом. Розміщена вона в будинку по вул. Жовтневій, 59 (проспект Леніна). Займала 4 кімнати.

Але доля не надто прихильно ставилась до бібліотек Олександрії. Перші з них були знищені війнами: одна – громадянською, інші – Вітчизняною.

В роки Великої Вітчизняної війни приміщення бібліотеки було зайнято фашистами. Книжковий фонд викинули на вулицю, суворо заборонивши його збирати.

Після звільнення міста в грудні 1943 року з'ясувалося, що мешканці частину книжкового фонду зберегли і залюбки повертали літературу до бібліотеки. Для бібліотеки виділили приміщення на пл. Револуції, в будинку №2. Вона займала 3 кімнати, з них одну – районна дитяча бібліотека.

Приміщення було в аварійному стані. Ось коротка цитата з архівних документів: "Січень 1944 р. Холодно, морози, приміщення в аварійному стані. Працівники бібліотеки гріли воду, робили заміс і закидали дірки в стінах. По дрова пішки ходили в Лікарівку і заготовляли їх".

І в цих надзвичайно важких умовах працював перший колектив.

4 березня 1944 року бібліотека відкрила двері для читачів, все ще маючи єдиний книжковий фонд для дорослих і дітей.

Почалося поступове відродження роботи, комплектування фондів, залучення читачів.

Після відокремлення міста в самостійну адміністративну одиницю, рішенням виконкому міської Ради було створено міську бібліотеку для дітей. Для цього було розділено книжковий фонд існуючої бібліотеки і виділене окреме приміщення.

1 листопада 1945 р. вважається днем народження Центральної Дитячої бібліотеки. На посаду завідуючої бібліотекою (**підстава**) затверджено **Чередніченко (Турбаєвську) Галину Костянтинівну**, яка в 1941 році закінчила бібліотечне відділення

Олександрійського культосвіттехнікуму. Призначення одержала в Полтавську область, м. Глобино на посаду інспектора по школах і бібліотеках, але війна змінила усі плани. Після визволення Олександрії, коли постало питання відкрити бібліотеку в місті, Галині Костянтинівні запропонували посаду завідуючої бібліотекою. На той час це була одна бібліотека. Велика робота була проведена по створенню книжкового фонду дитячої бібліотеки. Три самовідданих жінки, **завідуюча бібліотекою** Г.Чередніченко, **бібліотекарі** О.Цивчинська та К. Моїсеєнко безкорисливо служили культурі, відроджували бібліотечну справу.

Записи в інвентарних книгах тих далеких років відтворюють наявність видань дитячої бібліотеки. Перші записи датовані 1945 роком і починаються з "Большой советской энциклопедии", "Энциклопедического словаря Брокгауза", творів Байрона, Ж.Верна, М.Вовчка, Л.Глібова, А.Головка, М.Горького, В.Гюго, О.Донченка, О.Пушкіна, О.Іваненко. Як бачимо, фонд був наповнений класичною літературою, дитячою, довідковою, науково-популярною. Це давало можливість для якісного задоволення запитів читачів. В перші роки існування бібліотека налічувала всього 1 тис. 848 видань.

(Приміщення дитячої бібліотеки (1947-1955рр., вул. Свердлова,28 – будинок лікаря Вишневецького)

Намагання створити нормальні умови для обслуговування читачів-дітей не пропали марно. В червні 1947 року на прохання активу читачів Виконком міської ради надав для дитячої бібліотеки приміщення будинку колишнього лікаря Вишневецького по вул. Свердлова, 28. Бібліотека займала 3 кімнати.

Із спогадів **Василя Івановича Кулика**, працівника музею миру:

"Мої батьки працювали вчителями в Протопопівській середній школі.

Багато читали, особливо вечорами. Електричного освітлення в селі не було, читали при лампі.

В кінці 1937 року батько сказав, що ми поїдемо до Олександрії в бібліотеку. Пам'ятаю, що дуже хвилювався, чекаючи цієї поїздки, бо навіть не знав, що означає слово "бібліотека".

Приїхали на підводі в самий центр міста і пішли до бібліотеки. Вона містилася в прибудованому приміщенні з північної сторони колишнього будинку відомого купця Соболева, пізніше в цьому будинку, який можна було назвати Палацом, був відкритий Палац піонерів і жовтенят ім. Г.Петровського.

В бібліотеці стояло кілька полиць з книгами. Вільного доступу до них не було. Поспілкувавшись зі мною і переконавшись, що я вмію читати, бібліотекарка запропонувала мені книгу "Стихи и рассказы для дошкольников".

Потім почалася війна. В кінці листопада 1943 року, відступаючи з Олександрії, фашисти підірвали Палац піонерів і жовтенят, бібліотеку зруйнували.

Після визволення Олександрії міська влада надала для бібліотеки уцілілий будинок за адресою: Базарна площа (тепер пл. Леніна). Пізніше бібліотека була переведена в приміщення будинку колишнього лікаря Вишневецького за адресою: вул. Свердлова, 28. Прошло майже 70 років, але перший візит до бібліотеки і першу отриману книжку я запам'ятав на все життя."

Закладаючи основи історії Олександрійської міської бібліотеки для дітей, Галина Костянтинівна Чередніченко з невеликою перервою (менше року) працювала на посаді завідувачої бібліотекою до 1951 року.

50-ті роки в м. Олександрії.

Швидкими темпами відроджується місто. З'являються нові житлові квартали, будуються заводи, фабрики, зростає кількість населення, зводяться нові школи. Виникає потреба в розширенні дитячої бібліотеки. В березні 1953 року відкрито читальний зал. Штат бібліотеки зріс до 4 працівників.

В бібліотеці нова завідувача – **Крамаренко Галина Прокопівна**, фахівець з вищою бібліотечною освітою, очолювала колектив до 1967 року.

Поруч працювали **бібліотекарі** Мезенець Марія Юхимівна, Нікітенко Любов Григорівна, Гаврюк Галина Митрофанівна. Саме ці люди в 50-ті роки продовжували історію бібліотеки, виводили її на вищий рівень роботи з дітьми, фундамент поваги і авторитету своєї роботи. Скільки копіткої невидимої праці душі і рук стоїть за тим, щоб, привітно посміхнувшись і уважно вислухавши дитину, швидко і легко допомогти їй знайти те, що потрібно! Як можна виміряти ту фізичну і духовну працю, яку віддавали бібліотекарі молодому поколінню, створюючи затишок для роботи і не забуваючи про професіоналізм?

(На фото в центрі Крамаренко Г.П.)

Авторитет бібліотеки ріс з кожним роком, влада розуміла її значення для підростаючого покоління. Завдяки піклуванню Г.П.Крамаренко в 1955 році бібліотека одержала нове приміщення по вул. 6 Грудня, 2 (колишня вулиця Леніна) (**фото**), з читальним залом, абонементом, книгосховищем. На кінець 50-тих років фонд бібліотеки виріс до 31251 примірника, щорічно нею користувалося 3000 читачів.

Що було характерним в роботі Крамаренко Г.П.? Завжди, як би не була зайнята господарськими справами бібліотеки, приходила на допомогу колегам. Вимоглива до підлеглих, вона багато в чому допомагала їм. Була весь час в пошуках нового. Все, про що дізнавалася сама, перебуваючи в творчих відрядженнях, прагнула передати колегам і раділа, коли вдавалося щось запровадити в своїй бібліотеці.

Поруч з Галиною Прокопівною працювала спеціаліст з вищою освітою, професіонал, **Любов Григорівна Нікітенко**.

12 років свого життя віддала вона дитячій бібліотеці. Цю жінку в обличчя знали всі. Вона належала до категорії людей, до яких з першого погляду виникає симпатія. Працюючи на абонементі, вона була завжди зацікавлена в спілкуванні з читачем, ніколи не втрачала інтересу до своєї справи. Зміст її життя був у любові до роботи, у відданості дітям, яким служила книгою.

(На фото Нікітенко Л.Г.)

Вона була дуже комунікабельна, толерантна, життєрадісна, чуйна, вся у піклуванні про інших (як голова профспілки). Громадська робота була для неї і душевною потребою, і способом життя, хоча це зовсім не ставало на заваді роботи в бібліотеці.

Для читачів 50-тих років дитяча бібліотека була єдиним місцем, куди діти йшли не тільки отримати книгу чи почитати в читальному залі, але й підготуватись до уроків, поспілкуватися з друзями, попрацювати в гуртках, взяти участь в цікавих іграх, конкурсах та інших масових заходах.

Для багатьох школярів вона стала другою домівкою, сюди приходили вони зі своїми турботами, радощами і негараздами.

60-ті роки в м. Олександрії.

1960-ті роки стали для міста Олександрії роками інтенсивного розвитку. Гарнішало шахтарське місто. Виникли цілі архітектурні ансамблі. Улюбленими місцями відпочинку олександрійців стали площі Революції та ім. Кірова, обрамлені 3 – 5-ти поверховими будинками. Місто росло не лише вшир, а й переважно вгору. В центрі міста зносились старі споруди, на їх місці виростали нові, світлі, з скла та бетону. Будувалися нові заводи, фабрики, відкривалися аптеки, магазини. Гордістю міста став електромеханічний завод, швейна фабрика. В різних районах міста з'являються нові бібліотеки.

На фоні таких подій змінювалося й життя міської дитячої бібліотеки, яка виконувала важливу роботу в ідеологічному просторі. Для послуг читачів в середині 60-тих років – 34553 примірники книг. В фонді бібліотеки з'явилися нові книги. Хлопчики і дівчатка раділи бібліотеці, зачитувались «Тимуром і його командою» А.Гайдара, «Оводом» Л.Войнич, «нарозхват» були книги М.Твена, Ю.Збанацького, О.Гончара, М.Ріда, О.Беляєва, Ж.Верна. Не затримувались на полицях книги про Вітчизняну війну, про дітей, учасників фронтових дій.

Молодші школярі залюбки читали К.Чуковського, Н.Забілу, А.Барто.

В 1967 році в бібліотеці змінилась завідувача. Нею стала **Захарченко Надія Денисівна (фото)**. До призначення на посаду працювала в бібліотеці з 1954 року. На відміну від Крамаренко Г.П. була спокійною, врівноваженою, непомітною, з першого погляду, на своєму робочому місці. Але вища освіта, великий запас знань, терпіння і старанність в роботі, дисциплінованість, висока відповідальність за доручену справу – ці риси допомогли Надії Денисівні тримати бібліотеку кращою серед інших в місті.

Основу вдосконалення роботи бібліотеки складав її книжковий фонд. Тому значна увага приділялась придбанню довідкової літератури, високохудожніх творів, виданням, які висвітлюють різні питання (літературознавство, історія, мистецтво).

Бібліотека намагалася створити фонд аудіовізуальних матеріалів для використання в проведенні масових заходів.

Але ні багатства книжкового фонду, ні піклування органів влади не привернуть увагу читачів, якщо працівники бібліотеки будуть до них байдужі.

(Колектив дитячої бібліотеки. 1966 р

*Гуцол Є.О., Крамаренко Г.П., Базилевська Н.Д.,
Котлярова М. Ф. (зліва направо)*

В цьому колективі байдужих не було. Серед бібліотекарів 60-тих років слід згадати Котлярову М.Ф., Степко Т.О., Карпенко П.П., Гуцол Є.О., Андрееву Л.І.

Із спогадів бібліотекаря, зав. читальним залом Гуцол Євгенії Олександрівни, яка працювала з 1964 по 1968 роки. «На роботу мене приймала Крамаренко Галина Прокопівна. Вона була хорошим організатором, принциповою і вимогливою людиною. Як молодому спеціалісту, допомагали мені Нікітенко Л.Г. та Захарченко Н.Д.

Щомісяця бібліотека проводила масові заходи: читачькі конференції, літературні ранки, обговорення книг тощо.

Велась індивідуальна робота. Обслуговували всі школи міста і Войнівський дитячий будинок, куди регулярно виїжджали з новинками літератури. В дитячому будинку працювала наша пересувка.

Всі періодичні видання «Малятко», «Веселые картинки» та інші, які отримувала бібліотека, ми пропагували на літньому майданчику в парку відпочинку. В літній період там завжди проводили і масові заходи для дітей.

Централізовано, через обласний бібколектор та книжкові магазини, місто отримувало нову літературу. Інколи одержували книги в дарунок від міських підприємств та батьків дітей-читачів бібліотеки.

Приміщення бібліотеки було затишне, чисте, тепле. Читальний зал вміщував 38 чоловік.

Бібліотека на той час мала хороший книжковий фонд. Було повне видання дитячої енциклопедії, великої радянської енциклопедії, словники, довідники. Отримували 30 назв періодичних видань

Колектив був стабільний – ____ штатних одиниць. Всі мали спеціальну вищу чи середню освіту, любили і сумлінно виконували свою роботу.

В кінці 60-тих років бібліотека почала регулярно проводити семінари для працівників шкільних бібліотек міста Олександрії.

Кінець 60-тих років та 70-ті роки XX століття стали знаковими для іміджу бібліотеки та колективу:

1. В 1963 році бібліотеці присвоєне ім'я першого космонавта Юрія Гагаріна.
2. За досягнуті успіхи в роботі бібліотека удостоєна звання «Бібліотека відмінної роботи» (1969 рік).
3. В цьому ж 1969 році бібліотека отримала нове приміщення за адресою: проспект Леніна, 69.

В новому приміщенні з'явилися можливості для структурної розбудови закладу. Обладнані 2 абонементи – для молодшого і середнього віку. Світлий, просторий читальний зал, книгосховища для кожного відділу.

В 1969 році книжковий фонд налічував близько 50 тис. примірників, послугами бібліотеки користувались 4,5 тис. читачів.

Переведення бібліотеки в центр міста, де було декілька нових шкіл, на той час переповнених учнями, стало великою радістю для дітей, вчителів, батьків.

Тут, в новому приміщенні, в оновленому колективі почався черговий етап історії бібліотеки. Історії, багатої на надії і розчарування, педагогічні пошуки і радощі творчих знахідок, помилки і набуття досвіду.

Всі ці радісні і водночас дуже турботливі події випали на долю **Городецької Жанны Феодосіївни**, яка очолила бібліотеку в 1968 році.

Читаючи акт передачі майна бібліотеки, яке прийняла нова завідувача, розумієш, що треба було прикласти дуже багато зусиль, щоб створити бібліотеку сучасного рівня. Маючи вищу спеціальну освіту, організаторський талант, Жанна Феодосіївна з перших днів проявила себе як лідер-професіонал, який не боїться труднощів, закоханий в свою професію.

Під її керівництвом було багато зроблено для удосконалення змісту роботи бібліотеки та створення її інтер'єру. Маючи такі риси, як наполегливість в досягненні мети, вміння використовувати все нове, що з'являлось в бібліотечній практиці, відповідальність і оперативність, вона зробила бібліотеку зразковою. Швидко завоювала авторитет в колективі, в керівництва міста. Її розуміли, підтримували, їй допомагали.

Говорячи про дитячу бібліотеку, Жанна Феодосіївна не приховує гордості: «Мені дуже дорога ця бібліотека, все зроблено своїми руками».

70-ті роки в м. Олександрії.

В 70-і роки Головним управлінням по охороні державних таємниць у пресі при Раді Міністрів РСР накладається „табу” на окремі теми та твори письменників. З фондів ЦБС вилучаються книги О.Бердника, В.Некрасова, І.Багряного, І.Дзюби, М. Руденка та багатьох інших.

Разом з тим, фонди бібліотек поповнюються зібраннями всесвітньої літератури, енциклопедичними та довідковими виданнями, творами українських авторів, літературою народів СРСР. Формування фонду здійснюється у відповідності „Тематико-типологічного плану комплектування”.

В грудні 1976 року створена міська централізована бібліотечна система. До її складу увійшло 11 бібліотек: в т.ч. і дитяча бібліотека. Централізовану бібліотечну систему очолила Баніна М.М., а її заступником по роботі з дітьми призначена Городецька Ж.Ф.

Централізація бібліотечної системи, яка проведена в 1976 році в корені змінила долю дитячої бібліотеки. Вона набула статусу Центральної дитячої бібліотеки ім. Ю.Гагаріна, стала методичним центром, організатором бібліотечної роботи з дітьми в місті Олександрія.

Централізація сприяла покращенню складу книжкових фондів, повнішому їх використанню, поліпшенню довідково-бібліографічного та інформаційного обслуговування читачів, зміцненню матеріально-технічної бази. Головна її перевага полягала в тому, що мешканці міста одержали змогу користуватись через внутрішньо-системний книгообмін єдиним книжковим фондом, міжбібліотечним абонементом.

Фонд на кінець 70-х років складав 49173 прим.

До послуг користувачів – кращі зразки світової літератури, книги з різних галузей знань. Енциклопедії, довідники, словники, популярні газети та журнали.

Велика робота проведена для створення довідково-бібліографічного апарату.

Разом з школами та позашкільними установами бібліотека проводить різноманітну за змістом роботу по популяризації книги – літературні подорожі, тематичні вечори, усні журнали, години поезії, творчі зустрічі, презентації.

Працювали клуби за інтересами. Постійно розвиваючи і підтримуючи в читачах інтерес до книги, яка втілює в собі знання, всю історію розвитку світового розуму, ніколи не забували про індивідуальну роботу з кожним читачем на всіх етапах його перебування в бібліотеці.

Саме в ці роки зростає рівень методичної роботи **методичного відділу ЦБС**, яка спрямовувалась на змістовну допомогу бібліотекарям, особливо молодим спеціалістам, сприяла широкому впровадженню нових форм і методів роботи, які б допомагали учням в засвоєнні шкільної програми, стимулювали розвиток творчих здібностей.

На семінарах передбачались заходи, які б підвищували професійну майстерність бібліотечних працівників, які обслуговують дітей.

Це і консультації та практичні заняття, це і обмін досвідом роботи, це і проведення семінарів на базі шкільних бібліотек.

Збільшився штат бібліотекарів **(наскільки)**. Працювали люди, які не боялись труднощів, були закохані в свою роботу. Вони прагнули зробити кожну зустріч читача з книгою незабутньою як для найменших, так і для старших відвідувачів бібліотеки. В 70-ті роки в дитячій бібліотеці працювали Степко Т.О., Карпенко П.П., Єгорова К.Ф., Малишева Л.І., Костенко Н.А., Шабанова Н.М., Валентович В. К., Дмитренко Н.І., Сокрутенко (Шабанова) Л.А. та інші. **Що їм зроблено.**

Про кожного з них можна сказати добрих слів. Їм усім притаманні такі людяність, ввічливість, ерудиція, знання своєї справи.

(На фото зліва направо Карпенко П.П., Степко Т.О. Городецька Ж.Ф., Малишева Л.І.)

Своїми спогадами поділилась завідувача відділом обслуговування учнів 5-8 класів Малишева Людмила Іванівна (1971 – 1975 рр.). В цих спогадах не сухі слова – в них душа, серце цілого колективу і кожного бібліотекаря:

«В березні 1971 року я, Малишева Людмила Іванівна, влаштувалась на роботу в дитячу бібліотеку ім. Ю.Гагаріна. Так я вперше влилась в русло великого колективу. Важкувато було спочатку. Вчилася все помічати, до всього прислуховуватись, рахуватися з колективною думкою, самостійно приймати оптимальне рішення. Разом зі мною працювали Карпенко П.П., Степко Т.А., Костенко Н.А. З ними мені випала доля працювати до вересня 1975 року.

Завідуючою була Городецька Ж.Ф., всебічно обдарована, талановита, працююча, життєрадісна людина. В ній гармонійно поєднані мудрий керівник і старанний працівник. В роботі швидка і невтомна своїм вогником запалювала всіх нас. Жила роботою і вчила нас працелюбності. Завдяки своїй винятковій самовіддачі в роботі зуміла піднести бібліотеку на високий рівень. Я завжди з шаною і повагою згадую цю хорошу людину.

Степко Тамара Олександрівна – завідувача відділом обслуговування дітей молодшого віку. Людина спокійна, врівноважена, чемна, була чудовим дослідником дитячої душі. В неї з малечю склались якісь особливі довірливі відносини. Вона кожного разу, немов чарівник, розкривала їм щось нове. Так вміла цікаво розповісти про книгу, про її автора, ілюстратора, що діти не могли не довіритись їй.

Поважали її батьки, з якими вона багато працювала, керуючи

і направляючи дитяче читання, виявляючи їх індивідуальні здібності, нахили.

Карпенко Поліна Пилипівна – прекрасний праців-

ник, вимоглива, старанна, відповідальна, трудолюбива.

Цінувала в усьому порядок, охайність, точність.

Вона вміла не лише помічати в дітях їх захоплення, але й непомітно впливати на розвиток таланту.

Постійні зв'язки в неї були з викладачами шкіл № 15, 17 (Вялих Н.Й., Рубин С.М.), з якими готувала цікаві масові заходи, колективні відвідування бібліотеки.

Костенко Ніна Арсентіївна до роботи в дитячій бібліотеці ім. Ю. Гагаріна мала вже досвід керівної роботи, роботи з дітьми. Вона високообдарований спеціаліст, вміло поєднувала теорію з практикою життя. Надзвичайно чуйна і щира людина, швидко сходилась з людьми. Маючи великий багаж знань, вищу освіту, щиро ділилася ними зі своїми колегами, вміла рахуватися з їх думкою. Мала прекрасний контакт з вчителями, вихователями, батьками, з дітьми різних вікових груп.

Єгорова Клавдія Федорівна – зав. філіалом дитячої бібліотеки, порядна, тактовна, душевна, людина високої ерудиції. Вона цікавий оповідач і співрозмовник. В її відносинах з дітьми завжди відчувалась любов, повага, ласка, доброта. Особливо вдалим були масові заходи, які проводила Клавдія Федорівна, вона вміла володіти аудиторією. Як бібліотекар вона намагалась виховати, утвердити в юній душі нездоланне прагнення до знань.

Такими я згадую своїх колег, такими вони залишаються в моїй пам'яті. Я вдячна долі, що вони зустрілися на моєму життєвому шляху.»

Із спогадів бібліотекаря 70-х років **Шабанової Ніни Михайлівни**.

«На роботу в детскую библиотеку я пришла случайно. Нужна была помощь из-за отсутствия библиотекаря. У меня техническое образование, но я решила попробовать вкус библиотечного дела, да так увлеклась, что закончила заочное отделение Александровского училища культуры и осталась в библиотеке навсегда.

Зам. директора по работе с детьми в то время была Городецкая Ж.Ф.

Это очень грамотный, строгий, требовательный к себе и сотрудникам руководитель. За что я ей очень благодарна? За знания, за приобретенный опыт, которые она дала мне. Меня окружали высококвалифицированные работники Степко Т.А., Дмитренко Н.И., Ветрова С.Г., Валентович В.К.

Работа с фондом, каталогами, картотеками занимала много времени. Огромное удовольствие я получала от работы с детьми. Надолго останутся в памяти и литературные вечера, и встречи с интересными людьми, беседы за круглым столом, обзоры литературы.

Дети часто приходили в библиотеку, много читали, от сказок до серьезной литературы по разным отраслям знаний. Это требовало особого внимания к каждому читателю. Мы старались сделать все возможное: от оформления библиотеки до отличного приема всех учащихся 1-8 классов, групп продленного дня, учителей, чтобы удовлетворить их интересы, чтобы каждая книга нашла своего читателя.

Учитывая помещение библиотеки, сделать это было непросто. Но, благодаря необыкновенной фантазии Ж.Ф.Городецкой, в библиотеке был не только читальный зал, но и зрительный зал для просмотра диафильмов по темам проводимых мероприятий. Такая форма работы хорошо воспринималась учащимися.

Прошли годы, но в памяти остались маленькие читатели, с которыми связаны лучшие дни моей жизни. Они выросли, привели в библиотеку своих детей. А я помню Олега Середу, который долгие годы посещал кружок «Поиск» при музее Мира. Помню юного Андрея Гришканича – теперь врача детской поликлиники, Александра Охапкина – преподавателя художественной школы и многих других. Нельзя забыть и учителей Рахубовскую В.А. (школа №17), Крупскую М.М. (школа №15), с которыми так интересно и с творческим подходом можно было работать.

Несколько поэтических строк в заключение:

Я – библиотечкарь.

Библиотека - это «храм науки».
Не сомневалась я в этом никогда.
Сюда судьба случайно и надолго
Незаметно привела меня.

С Городецкой начинала я работать.
Трудно было, не скрываю я.
Но спасибо ей, что научила,
Как детишек к книжкам приучать.

10 лет я отдала все детям.
Много интересного узнала.
Связь со школой, классами, учителями –
Вот где я свои таланты открывала.

И старалась я, и трудно было.
А порой досада так брала:
Неужели не смогу работать, не сумею?
Ну а шанс судьба мне все ж дала.

Ведь люблю работу эту очень-очень,
Все преодолею, все смогу.
И другой себе совсем не представляю,
Даже и зарплату, если надо, подожду.

А потом внезапно я пошла учиться
В культпросвет, что в городе у нас,
Днем в читальный зал я шла трудиться,
По ночам я пополняла знания запас.
Дети, взрослые, студенты,
Все такие разные – ну что ж?
Быть библиотечкарем престижно,
Если в дружбе с коллективом ты живешь.
Сколько радости и наслажденья
Получаю безвозмездно я всегда,
Если круглый год и даже в дни рожденья
Спешат мои читатели сюда.
Люблю свою работу до забвенья,
И, повторись опять тот выбор: кем мне быть,-
Библиотечкарем я б стала без сомненья,
Ведь этот труд нельзя мне не любить!

80-ті роки в м. Олександрії.

Йшли роки. Ритмічно працює вугільна промисловість міста. Активно ведеться будівництво промислових підприємств. В ці роки в міста було введено нові потужності: було здано в експлуатацію три вугільні розрізи, дві теплові електростанції, три шахти. В результаті видобуток вугілля зріс до 12 млн. тонн за рік.

Багато міняється і в роботі міських бібліотек, в т.ч. дитячої. **В 1987 році** Центральна дитяча бібліотека одержує нове приміщення (площа 3100 кв.м) по пр. Леніна, 102, яке

побудоване за спеціальним проектом «Будинок книги» Місцезнаходження бібліотеки було визнано вдалим з точки зору демографічних, культурних та містобудівних факторів. Тісна співпраця з викладачами художньої школи дала можливість естетично оформити приміщення ЦДБ: фойє, коридори, відділи обслуговування.

В бібліотеці були створені: кімната казок, де поселились такі літературні та казкові герої, як: Карлсон, Баба Яга, Котигорошок, Івасик Телесик, Алладін, Принцеса на горошині, Трубочист, король, змії Горинич та інші; відділ мистецтв, де панує Муза, скрипичний ключ та ноти. Значні кошти виділяються на зміцнення матеріально-технічної бази. Придбано для бібліотеки піаніно, телевізори, програвачі, магнітофони, діапроектори, меблі, тощо.

В березні 1988 року бібліотеку очолила Борщ Алла Василівна (Талмазан) – спеціаліст своєї справи. Саме тоді колектив намітив нові рубежі по організації та обслуговуванню дитячого населення міста.

В 80-ті роки бібліотека швидко завоювала міцний авторитет в районі та місті, що підтверджувалось збільшенням кількості читачів (8000), книговидачі (170000), відвідування (70000). В цей період бібліотека, як методичний центр, установлює тісні контакти зі школами, дитячими садками, багатьма іншими організаціями міста.

Перед колективом було поставлене завдання - підвищення рівня системи індивідуальної роботи, яка стала основною в усіх підрозділах відділів обслуговування.

Поряд з індивідуальною активно проводилась і масова робота. Найбільшою популярністю користувались ігрові форми: свята, сімейні вечори, дитячі ранки, усні журнали, літературні ігри, подорожі, конкурси.

В бібліотеці працювали: клуби «Резонанс», «Підліток», «Почемучка», лекторій «Здоров'я» (спільно з дитячою лікарнею) та інші. Роботу всіх клубів відрізняла різноманітність форм, активна участь дітей та творчий початок.

Спільними зусиллями дитячих та шкільних бібліотек успішно впроваджувалась в життя програма «Основи бібліотечно-бібліографічних знань». Протягом 80-х років бібліотекарі досягли 100% виконання цієї програми, а охоплення школярів бібліотечними уроками складало 85%. Активно в цьому напрямку використовувались такі форми роботи – бібліотечні уроки, бібліографічні ігри, Дні бібліографії, Дні інформації, бібліографічні огляди, тематичні плани читання, рекомендаційні списки.

Запорукою успіху бібліотеки в 80-х роках був бібліотечний фонд, який на 01.01.1990 року налічував 73877 прим. З відкриттям відділу мистецтв фонд поповнився кінофотофонодокументами (ГРП, діафільмами) і налічував – 1472 прим.

Бібліотекарі 80-х: Сабодаш Н.А., Кузьміна Л.О., Бовгиря Л. В., Озімковська Н.В., Мочалова Р.В., Прокопенко М. І., Іванова І. Н., Надирлі Н.П. – творчі люди. Про кожного з них можна сказати багато добрих слів. Вони прагнули зробити кожну зустріч читача з книгою незабутньою, як для найменших так і старших відвідувачів бібліотеки.

90-ті роки та сучасність в м. Олександрії.

Початок 90-х років став для бібліотек ЦБС періодом переосмислення їх ролі, функції і напрямів роботи.

Наступний період розвитку бібліотечної мережі міста наступає в роки здобуття Україною незалежності. Бібліотеки звільнилися від тягара ідеологічних зобов'язань, стають інформаційними, культурно-освітніми закладами.

Центральна дитяча бібліотека живе ці роки інтенсивним творчим життям. В структурі ЦДБ 4 відділи, в штаті яких - 16 високо - кваліфікованих спеціалістів. Це: Борщ А.В., Авраменко Т.М., Кирпита В.М., Шаповал І.Л., Мочалова Р.В., Дмитренко Н.І., Кримченко Т.Г., Іздебська І.Ф., Бордюг О.К., Кукуруза С.М., Бобошко І.В., Задвірна Ю.В., Швицова Є.В. Вони щорічно обслуговували 10 тис. користувачів, яким видавали понад 170 тис. екземплярів друкованих видань. Інформаційний потенціал ЦДБ на 01.01.2000р. – 79,5 тис. документів. Щорічно бібліотека одержувала 60 назв періодичних видань.

Основними напрямками діяльності ЦДБ є поліпшення інформаційно - бібліографічного обслуговування користувачів, повне задоволення їх інформаційних потреб та запитів, популяризації літератури про відродження історичного минулого України, українського народу, нашого краю, дозвілева діяльність. Серед популярних форм масової роботи були: уроки народознавства, диспути, тематичні вечори, турніри, КВК, конкурси, лялькові вистави. Популярними стають ігрові форми роботи: «Поле чудес», «Щасливий випадок», «Що? Де? Коли?», «Зоряний час».

Організуються нові об'єднання за інтересами: клуби - «Ліра», «Чомучка», «Материнка», гуртки - «Перший хід», лекторій «Валеологія». В 1993 г. при бібліотеці бул створений ляльковий гурток "Теремок" (пізніше переіменований в «Рукавичку», та реорганізований в літературно-ігрову студію «Дивограй»), який об'єднував юних акторів

—
дівчаток та хлопчків. Мета гуртка: спілкування, пізнання акторської майстерності, участь в театралізованих святах, конкурсах і т.д. Душею та засновником гуртка стала Швицова Євгенія, завідувача кімнатою казок.

З 1997 по 2005 роки працівники бібліотеки беруть участь у зйомках передач, які демонструються на місцевому телебаченні «В гостях у Пізнайка» (з 2000 року

реорганізована «Сюрприз від Барвінка»).

Але, на жаль, в 90-х роках соціально-економічна криза в країні негативно вплинула на фінансування бібліотеки. Однак, нові умови господарювання дають змогу знаходити додаткові джерела фінансування – надходження коштів від надання платних послуг та від спонсорів.

Сьогодні Центральна дитяча бібліотека ім. Ю.Гагаріна це:

- культурно-освітня, виховна, інформаційна установа
- центр бібліотечно-бібліографічного обслуговування дітей
- центр організації дозвілля дітей міста Олександрія.

Щорічно її послугами користуються близько 7 тис. читачів-дітей, віком до 15 років, яким видається понад 120 тис. прим.

Бібліотека зберегла понад 73 тис. примірників друкованого слова та інших носіїв інформації, що дає змогу задовольнити найрізноманітніші запити дітей і фахівців у галузі дитячої книг. До послуг користувачів більше 30 назв газет та журналів, просторі читальні зали, сучасна відеоапаратура: телевізор, DVD, музичний центр, копіювальні апарати, комп'ютерна техніка.

Свої послуги читачам пропонують:

- відділ з надання бібліотечних послуг дошкільникам та учням 1-4 класів.

Перше знайомство з бібліотекою починається на абонементі цього відділу. Тут завжди затишно і привітно, чудові книжечки, яскраво оформлені книжкові виставки та полицки, казковий куточок. Кожний маленький читач може прийняти участь в конкурсах, вікторинах, іграх, випробувати свою вдачу на "Полі чудес". Для батьків - відкрито "Абонемент сімейного читання". Для майбутніх господинь діє клуб «Дюймовочка».

В читальному залі діти почувають себе завжди комфортно: світлий і просторий зал, наповнені книгами стелажі, чудові виставки, м'які іграшки, живі квіти. Тут не буває сумно. Малюки читають, грають, приймають участь в імпровізаціях; а "митці слова" висловлюють свої думки, фантазії у власних казках, оповіданнях, віршах.

свої творчі здібності в літературно-ігровій студії "Дивограй"

«Кімната казок» - один з найулюбленіших куточків відділу. Тут, вільно розмістившись на м'яких подушечках, малюки мають можливість переглядати улюблені фільми, слухати музичні твори, створювати лялькові вистави. А любителі акторської майстерності мають можливість проявляти та розвивати

- відділ з надання бібліотечних послуг учням 5-9 класів та керівникам дитячого читання.

Абонемент відділу приваблює читачів літературою на всі смаки: проза, поезія, історична, природнича, довідкова та за шкільною програмою. Любителі "гострих відчуттів" знаходять тут літературу пригодницького та фантастичного жанрів. Спілкуючись зі своїми ровесниками в клубі "Асоль", дівчатка отримують можливість проявляти та розвивати індивідуальні здібності.

Двері читального залу завжди гостинно відчиненні для відвідувачів. Великий вибір літератури за шкільною програмою, довідкової літератури, періодичних видань допомагає знайти відповіді на найрізноманітніші запити. Читальний зал є місцем проведення багатьох цікавих масових заходів.

- Дитячий Інтернет - центр

Багато несподіванок чекає дітей у відділі. В **2005 році** завдяки перемозі в конкурсі проектів Посольства США в Україні „**LEAP-Connect**” був відкритий – **Дитячий Інтернет-центр** з 5 робочими станціями з підключенням до всесвітньої мережі.

Тут можна:

- Отримати безкоштовний доступ до мережі Інтернет;
- Копіювати інформацію з мережі на дискети та диски;
- Відвідати віртуальні уроки, подорожі, екскурсії;
- Прослухати музичні записи улюблених виконавців;
- Переглянути фільми чи поспівати «карооке».

Для майбутніх «програмістів» діє комп'ютерний клуб „Смайлик”.

Проводиться постійна робота щодо налагодження та зміцнення плідних стосунків зі школами, позашкільними установами, з музеями, художніми та музичними школами,

будинками дитячої творчості, Центром соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді.

Бібліотека плідно працює з обдарованими дітьми, постійно проводить різноманітні конкурси, турніри.

Велика увага приділяється роботі з дітьми, які мають обмежені фізичні можливості, з багатодітних і малозабезпечених сімей. Бібліотека працює в тісному контакті з ЗНСЗ I-II ступенів №4 для дітей із затримкою психічного розвитку, Олександрійською школою - інтернат для дітей сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, дитячим будинком сімейного типу «Каравела».

У період літніх канікул бібліотека активно працює з пришкільними таборами шкіл міста, оздоровчим табором при дитячий лікарні.

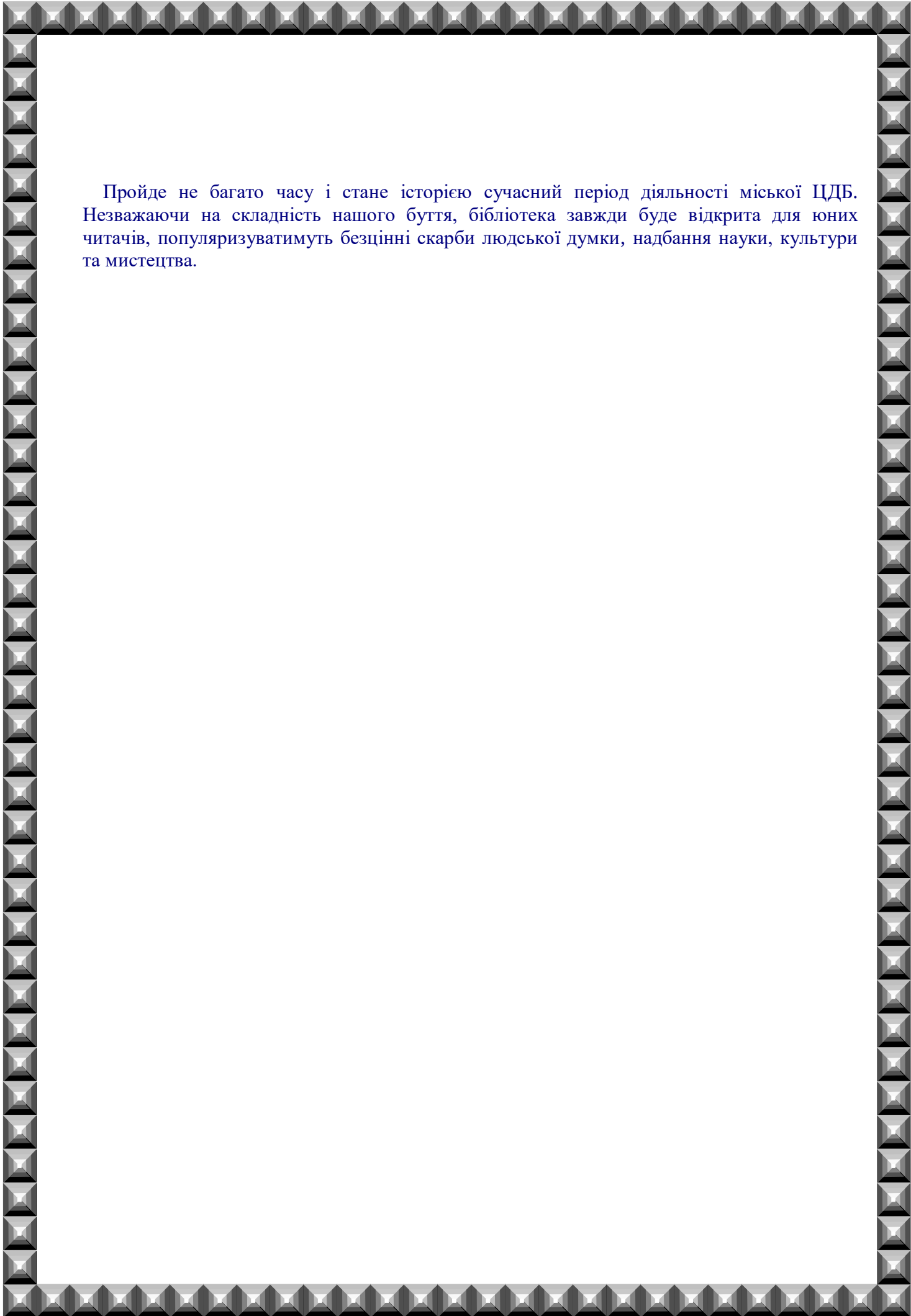
Різноманітні ігри, конкурси, ранки та вечори, свята, заняття об'єднань за інтересами збагачують духовний світ дітей. А проходять ці заходи як в стінах бібліотеки, так і поза її межами.

На сьогодні в штаті ЦДБ ім. Ю.Гагаріна - 11 високо - кваліфікованих спеціалістів. З 2000 року Центральну дитячу бібліотеку очолює **Овдієнко Лариса Володимирівна**. Поряд з нею своїми знаннями, вмінням та любов'ю до професії відзначаються такі спеціалісти: Бовгіря Л.В., Носенко Н.М., Волкова Г.В., Маценко С.В., Цицерова Л.П., Лобода О.М., Піщенко В.М., Микита М.К, Котляр Н.В.

Пройде не багато часу і стане історією сучасний період діяльності міської ЦДБ. Незважаючи на складність нашого буття, бібліотека завжди буде відкрита для юних читачів, популяризуватимуть безцінні скарби людської думки, надбання науки, культури та мистецтва.